

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndob/52/2023
Identifikačné číslo spisu: 6123357108
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:6123357108.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu Náhradné vozidlo, s. r. o., Žilina, Tolstého 1201/20, IČO: 50 496 166, zastúpeného ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., Žilina, Tolstého 1201/20, IČO: 36 864 455, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 594,97 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 17Cn/1/2023, o nesúhlase Okresného súdu Námestovo s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Nesúhlas Okresného súdu Námestovo s postúpením sporu nie je dôvodný.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 5.9.2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Námestovo z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej aj „zákon o UK“), pričom z obsahu návrhu vyplýva aj žiadosť predložiť spor Okresnému súdu Námestovo ako súdu príslušnému podľa § 19 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), keďže v obvode tohto súdu nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

2. Okresný súd Námestovo s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Keďže podľa § 22 písm. h) CSP je súdom kauzálne príslušným Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline. Ďalej uviedol, že upomínací súd postúpil predmetný obchodnoprávny spor súdu dňa 31.8.2023 napriek tomu, že s účinnosťou od 1.6.2023 je na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Žiline kauzálne príslušný Okresný súd Žilina.

Keďže v predmetnom spore nedošlo k otvoreniu pojednávania, či predbežného prejednávania sporu ako predpokladá § 40 CSP, Okresný súd Námestovo predložil súdny spis Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti. Krajský súd v Banskej Bystrici súdny spis ďalej predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) s poznámkou, že si je vedomý nesprávnosti postupu Okresného súdu Námestovo, ktorý mal spor priamo predložiť najvyššiemu súdu

ako spoločne nadriadenému, keďže ide o spor týkajúci sa procesného postupu medzi Okresným súdom Banská Bystrica a Okresným súdom Námestovo, avšak vzhľadom na zabezpečenie rýchlosti konania spor predložil priamo najvyššiemu súdu bez jeho vrátenia ako nesprávne predloženého predkladajúcemu súdu.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že hoci procesný postup Okresného súdu Námestovo nebol procesne úplne správny, a teda aj následný postup Krajského súdu Banská Bystrica bol touto nesprávnosťou poznačený, v záujme procesnej efektivity (čl. 17 CSP) súdny spis už nevracal Krajskému súdu v Banskej Bystrici a príslušnosť skúmal bez vrátenia veci ako nesprávne predloženej. Najvyšší súd postupom podľa § 43 ods. 2 CSP a po preskúmaní charakteru sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Námestovo s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný.

4. Podľa článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP v znení účinnom od 1.7.2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávnych sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané (§ 43 ods. 2 CSP).

9. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa ustanovenia § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

12. Podľa ustanovenia § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávnych sporoch), na konanie v obchodnoprávnych sporoch sú príslušné

h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

13. Podľa ustanovenia § 39 ods. 2 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

14. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

15. Z obsahu spisu je zrejmé, že návrh na vydanie platobného rozkazu bol doručený upomínaciu súdu dňa 5.9.2023. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica

a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v momente začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP).

16. Upomínací súd postúpil spor na pokračovanie v konaní s poukazom na § 19 písm. b) CSP Okresnému súdu Námestovo ako súdu osobitne miestne príslušnému, keďže v návrhu na pokračovanie v konaní sa takéhoto postupu domáhal samotný žalobca. Najvyšší súd však v súvislosti s týmto postupom akcentuje, že síce osobitná miestna príslušnosť je takou, ktorá je voľbou žalobcu, avšak len pri zohľadnení ďalších osobitostí procesného poriadku vo vzťahu k priamo zákonom určenej príslušnosti kauzálnej, ktorá by mala v takom prípade prednosť. Príslušným súdom v prípade súbehu viacerých možných príslušností je vždy ten súd, ktorý spĺňa predpoklady ako podľa všeobecných pravidiel určeného vecne, miestne a funkčne príslušného súdu, tak súdu kauzálne príslušného. Najvyšší súd mal za to, že otázkou, ktorú je potrebné v danom spore vyriešiť je, či má spor charakter obchodnoprávneho sporu ako to predpokladá § 22 CSP.

17. Najvyšší súd uvádza, že pokiaľ by mal spor charakter obchodnoprávneho sporu, mohlo by dôjsť k situácii, že podľa úpravy osobitnej miestnej príslušnosti s prihliadnutím na miesto, kde škoda vznikla, bude príslušným súdom odlišný od všeobecného súdu žalovaného, avšak vždy so zohľadnením podmienky špecializácie súdov na obchodnoprávnu agendu podľa § 22 CSP. Teda konanie vo veciach upravených v § 19 CSP bude zároveň podliehať osobitnej úprave kauzálnej príslušnosti, ktorú by bolo potrebné pri nachádzaní príslušného súdu zohľadniť, čomu svedčí aj dikcia uvedeného ustanovenia, s odkazom na „súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody“, t.j. obchodnoprávny súd a jeho obvod určený ust. § 22 CSP.

18. K definovaniu kauzálnej príslušnosti sa najvyšší súd už skôr vyjadril v uznesení z 29. januára 2019, sp. zn. 5Ndob/2/2019 tak, že osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ust. § 22 až 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti

19. Najvyšší súd po preskúmaní predloženého spisu dospel k záveru, že z obsahu spisu, a podporne aj zo samotného návrhu na vydanie platobného rozkazu (z časti D označenej ako „Uplatňovaný peňažný nárok“, z bodu „skutočnosti významné pre rozhodnutie“) vyplýva, že žalobca si návrhom neuplatňuje obchodnoprávny nárok (č. l. 6 spisu). Žalobca si uplatňuje nárok voči poisťovni podľa § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu

spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom ide o nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov na nutné užívanie náhradného vozidla, v príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou na vozidle postupcu.

20. V danom spore je žalobcom právnická osoba (autoservis) a žalovanou je právnická osoba (poisťovňa), pričom na žalobcu bola zmluvou o postúpení pohľadávky z 9.3.2023 postúpená pohľadávka poškodeného - fyzickej osoby. Pohľadávka spočíva v sume zodpovedajúcej poisťovňou krátenej časti škody vzniknutej z poistnej udalosti spôsobenej škodcom, t.j. osobou, ktorá mala so žalovanou poisťovňou uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení vozidiel. Pôvodná pohľadávka tak nevykazuje znaky obchodnoprávneho sporu, keď z označenia postupcu dostupného zo spisového materiálu nie je zrejmé, že by malo ísť o podnikateľský subjekt. Žalobca odvodzuje svoje postavenie od postupcu - poškodeného, kedy sa povaha záväzku poisťovne z povinného zmluvného poistenia voči poškodenému postúpením pohľadávky a zmenou v osobe veriteľa nemení, teda postúpenie pohľadávky na charakter prejednávaneho nároku nemá vplyv (§ 524 a nasl Občianskeho zákonníka).

21. Okresný súd Námestovo spadá do obvodu Krajského súdu v Žiline, v rámci ktorého by bol od 1.6.2023 kauzálny príslušným na konanie (prejednanie a rozhodnutie) v obchodnoprávných sporoch Okresný súd Žilina, avšak vzhľadom na skutočnosť, že predmetný spor nemožno s istotou v danom štádiu konania označiť ako obchodnoprávny, v ktorom by bola daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Žilina, je vecne a miestne príslušný súd Okresný súd Námestovo v zmysle § 12 ods. 1 CSP v spojení s § 19 písm. b) CSP. V ďalšom konaní pri skúmaní povahy samotnej pohľadávky však konajúcemu súdu nič nebráni v možnej aplikácii § 40 CSP.

22. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Námestovo s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný.

23. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.